

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Előre kifizetve:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Világos postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
únnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kőszíratok visszaszedésénél
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 21.

Fizetéseképtelenségek.

(K. Ö.) Egy előtűnk fekvő statisztikai összeállítás szerint a lefolyt évben összesen 704 fizetéseképtelenségi eset fordult elő, vagyis mintegy 100 esettel több, mint az előző évben.

Minket, kik a közviszonyokat higgadtan ítéljük meg, ez az eredmény egyáltalában nem lep meg. Hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy az üzletvilág ezekhez hasonló meglepetéseket rejtegetsen számunkra. Mindazonáltal kötelességünk rámutatni azokra az elfajulásokra, melyeknek következményei a fizetéseképtelenségek, csődök, hamis bukások, amit a legtekélyesebb hiteltörvénykezés sem képes megakadályozni, hacsak az üzleti erkölcs nálunk meg nem javul. Mert könnyűszerrel elütni a dolgot azzal, hogy a tavalyi fizetéseképtelenségek egyszerű oka a világszerte uralkodó pénzsűke, igen kényelmes eljárás, de a dolog mélyébe nem hatol az e fajta magyarázat.

Más itt a baj.

Sokat panaszkodunk, hogy a magyarban nincs üzleti szellem. A tapasztalat azonban az ellenkezőjét bizonyítja. A vállalkozás összes formái az a térség, hol gyorsan meggazdagodhatunk. Pedig ki nem akar nálunk gyorsan meggazdagodni. Automobilon járunk, páholyt tartunk, pezsgőt iszunk, tengeri fürdőre

járunk, asszonyaink pedig nem dolgoznak, csak ápolják testök üdeségét. Mindezek sok pénzt emészt fel és azt valahonnan elő kell teremteni.

A kezdő tőke miatt nem jövünk zavarba. Talán nincs is szükség reá. Van aki 10 koronával kezd, van aki kilenc ezer forinttal. Tudunk esetet, hogy egy kereskedő kilenc ezer forinttal kezdett bele az üzletbe és a napokban hét millió korona adóssággal ment csödbe. Már ehhez csak kell vállalkozói szellem.

A gyors meggazdagodás után való vágy csinálja az üzleti szellemet. Természetesen azt az üzleti szellemet, mely megfelelő tőke, szorgalom és kitartás nélkül akar vagyont szerezni. Egy bizonyos fokú ügyesség mellett ez nem is lehetetlen. Mert az emberek hiszékenyek és botránnyosan együgyűek. És mellette mindenki dolog nélkül és hirtelen meg akar gazdagodni. A Kardos-bank csődjé élénk világitást vet arra a körülményre, hogy magas állású és műveltségű egyének sem vetik meg a gazdagodásnak azt a módját, melyet a Kardos-bank kilátásba helyezett, mikor azt mondta, hogy a tízezer koronád, mit rám bízol, nem hoz neked 6-8 százalékos, tehát elfogadható tisztességes polgári hasznot, hanem hoz tízezer koronát. Már ehhez csak kell üzleti szellem. Annak részéről, aki kilátásba helyezi a gyors meggazdagulást és annak részéről is, aki a kilátásba helyezett gazdagság után nyul.

Sajnos, nincs bennünk az üzleti szellem-

nek az a fajtája, mely elegendő tőkével, szorgalommal és munkássággal akar boldogulni. Mi még mindig keleti kényelemmel zárkozunk el attól a munkától, mely fejlődést, kalkulációt és kockázatot igényel. Más eltanulunk a nyugati népektől, ezt nem. Már pedig való igaz, hogy csak reális üzleti szellem képes a magán és nemzeti vagyont gyarapítani. Az ellenkezőjét bizonyítják a csődök és fizetéseképtelenségek, melyek aláássák az üzleti világ szoliditására vetett bizalmat, mit a nemzeti vagyon is megsínel.

Ha másért nem, hát ezért is érdemes a hazai fizetéseképtelenségek felett gondolkodni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 21.

Justk elnök az ülést tíz órakor nyitja meg. Néhány beérkezett irományt mutat be. Majd rátér a Ház a napirenden lévő

házaszályrevízió

tárgyalására.

Farkasházy Zsigmond: A házaszályokhoz szólva, kérdést intéz az elnökhöz, hogy mi fog történni az általa beterjesztett javaslatokkal.

Közbeszéd: Megezi a moly. (Nagy derűtség.)

Farkasházy Zsigmond: En követelhetem, hogy az általam beterjesztett törvényjavaslatot

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Tavalyi hó.

Unnepnap volt, hát a majorosné egy kis szalonát is adott a rendes darab kenyérhez:

— Fogja, Mourgue bácsi.

Hálálkodva dugta el tarisznyájába a holmit és a láncra kötött kutya hirtelen ugatására visszafordulva keményen, ellenségesen mérte végig barátságatlan szemöldöke alól az öreg koldusasszonyt, akinek bot volt a kezében, éppen, mint neki, és aki szótlánul könyörögve állott meg a kapuban.

A majorosné intésére az is belépett. Mourgue mellette elhaladva, valami ilyenféle dörögött: tányérnyalója... — erőltetül, mint a szelindék, mikor már halódik; még az uton is visszafordult kétszer-háromszor, nem nézi-e amaz, hogy hová megy?

Ehes volt. Keresztül ment a mezőn, a patakhoz, a rendes helyére. Letelepedett, kirakta a kenyérbéjakat és enni kezdett.

— Jó itt ugy-e?

Az öreg asszony állt a háta mögött; észre se vette, hogy jön. Letült az is és ő meglátta, hogy annak is van szalonája. Mogorván nézett rá a vállán keresztül.

— Mit akar itt maga? Ez itt az én helyem, igenis, az enyém, meg aztán a majorhoz tartozik ez az egész oldal mind.

Az öregasszony elhelyezkedett. Valami netetésfele rázta meg.

— No, no! volt idő, mikor maga se kergette volna el ebédelni maga mellől. Nem bizony! Még ha az asztal mellett ült volna, akkor se, fényes lakomától se. Nem bizony! Még előkelőbb urak se, mondhatom magának.

Mourgue vállat vont. Az meg a háta mögött folytatta a beszédet; úgy látszott, olyan fontos neki a beszéd, mint a lélekzetvétel; folytolt vég nélkül, mint a patak vize; csak néha akasztotta meg egy-egy falat.

— Nem voltam én mindig öregasszony! Meghíszem azt!

Lassan pergett le ajkáról a banális törté-

net; nem csuda, szegény kis agya egyre csak azon forog. Fiatalság, szépség, Betegség, öregség, végül a visszatérés a vidékre.

— De nem haza; dolgozni? Mit akar? Az nagyon nehéz. Tán az emberek mind egyformák? Láttam, hogy még van valamennyi időm hátra, láttam azt is, hogy ide-oda járnai mégis csak könnyebb.

Mourgue nem hallgatott oda, a fülét még is megütötte egynehány szó. És ezek a szavak őt is egy szárnycsapással visszarántották a régmúltba. Zavaros képben jelent meg előtte egy iroda; ő kezelte a pénzt. Azután egy nő keveredett az életbe. Sikasztott! Tízezer frankot vett el a kasszából!... Azután a börtön... Azután? haj! azután a nyomoruság; ezertelme mesterkedése annak, aki semmiben sem mester; zsákhordozó, kocsis, csempész... hanyatlás fokról-fokra, — a korházig, a koldusbotig. Ah! A neve még a fülébe csengett: Marion. Nyomorult! Nyomorult!

Szomjas volt. Tenyerével meritett a patak. Lemondóan legyintett; mint a Léthe

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

fordulóját. Az Ur Jézus azonban magához hívta bűséges jegyesét, adván a nemesen átkördött életnek jutalmát a csöndes kimúlásban és az örök üdvösségben.

Leleplezett pénzhamisító banda.

Meglepott pénzgyártók.

Az utóbbi időben egy pillanatra mintha megszűntek volna szerepelni a pénzhamisítók Biharmegyében. Ez azonban csak látszat volt, mert tulajdonképpen dolgoztak és csalták is a világot, csak hogy olyan ügyesen, hogy a hatóságnak üldözését el tudták magukról hátrítani. A manipuláció azonban addig tartott, míg végre is a csendőrségnek sikerült őket abban a pillanatban leleplezni, amikor éppen dolgoztak.

A legújabb leleplezésről, mely tegnap este történt Baromlak községében, margittai tudósítónk a következő telefonjelentést teszi.

Az utóbbi időben Szilágy- és Hunyadvármegyék területén, de még Biharmegyének az említett két vármegyével határos részén napnap után került forgalomba 10 és 20 filléres pénzdarab, mely olyan tökéletesen van készítve, hogy alig különböztethető meg a valódi pénzdaraboktól. A hamispénzek azonban alig fordultak meg egy-két egyén kezében, máris feljelentést tettek a csendőrségnél.

A két vármegyé csendőrsége minden feljelentés alkalmával újabb és újabb adatokat szerzett, hogy a gyártókat kére kerithesse.

Az adatok igen nehéz és bonyolult szálat adtak a csendőrség kezébe, úgy, hogy azok kibontása hónapokig tartott.

A nyomozást, mindég, a két szomszédos vármegyé területén eszközölték, mert minden jel arra mutatott, hogy a hamis pénzek ott kerülnek forgalomba, miből viszont arra következtettek, hogy a pénz készítői is ott rejőznek. A csendőrség áruság útján szerzett tudomást a tulajdonképeni pénzhamisítók tartózkodási helyének holléte felől.

A nyomozó csendőrök tegnap egész váratlanul megjelentek Baromlak községében és minden különös magyarázat adás nélkül egyenesen Paskuj Elek baromlakai községi kovács lakására mentek. A kovács lakása be volt zárva. A csendőrök felszólítására előbb vonakodtak kinyitni az ajtót, mikor azonban a csendőrség a törvény nevében követelte, azután felnyitották az ajtót.

A lakásban a csendőrök Pán Lőrinc székelylakost és Paskuj Elek baromlakai kovácsmestert találták. A nem várt látogatás nagyon meglepte a két embert s izgatottságukban télenül állottak a csendőrök előtt. A két ember éppen a pénzgyártással foglalkozott. Erre vall az a körülmény, hogy a szobában a pénzkészítéséhez szükséges szereket nyíltan találták a csendőrök.

A csendőrség azonnal házkutatást tartott a szobában elrejtve sok ón és cink anyagot talált. A kikészített számszámokat, vésőt, reszelőt lefoglalta a csendőrség, ugyancsak két darab gipsz mintát, melyben 10 és 20 filléres pénzdarabok lenyomata látszott.

A két embert a csendőrség letartóztatta s még a tegnapi nap folyamán a margittai járásbíróhoz kísérte át, hol lezárták őket. — A megindított vizsgálat eddig megállapította, hogy óriási bandával van dolga a hatóságnak. A letartóztatott emberek nem hoztak forgalomba egyetlen egy darab hamispénzt sem, ők csak

folyton készítették a hamis pénzt s megbírták a társaknak, illetőleg megbízóiknak szállították nagy mennyiségben.

A csendőrség ez ideig a társakat nem tartóztatta le, de csaknem mindenkinek tudja a nevét, lakását, melyek alapján a mai nap folyamán már valószínűleg le fogja tartóztatni a bűntársakat.

A nyomozat többi adatait az eredményre való tekintettel nem árulhatjuk el.

Hajsza egy tanár ellen.

Belényes, február 20.

(Vége.)

Nos hát, nem akarunk polemikába bocsátkozni éppen a Nagyvárad-dal, de a közönség tájékoztatására igenis kijelentjük, hogy:

a) A belényesi tanárok az egy Gedeon Rezső kivételével, kinek államsegélye most van folyamatban, az államtól teljes fizetési kiegészítést kapnak, mert a felekezeti iskolák tanárai még az elmúlt iskolai évben megkapták a fizetésük kiegészítését. A Nagyvárad tudósítója azonban nem olvasta az évi értesítőt.

b) A belényesi tanároknak van 120 ezer koronára rugó nyugdíj-alapjuk s ezt a püspök felügyelete alatt szabályzatuk szerint kezelik. Hogy az egyik tanár nyomoruságos kegyelemkenyéren élne, nem igaz, mert minthogy az alap még fiatal, abból kap 1200 koronát s egy parochiát is adminisztrál, ami legalább is behoz 900 koronát. Ez nem családos embernek nem kegyelemkenyér.

c) Meghaladott álláspont az is, hogy az intézetnek nincs fentartója. Az 1885. évben tartott egyházmegyei zsinat határozatait a pápa megerősítette, tehát az kötelező erővel bír. Ezen zsinat pedig nyíltan kimondja, hogy a belényesi főgimnázium az egyházmegyének elidegeníthetetlen tulajdonát képezi és az egyházmegyei alapokból tartatik fenn. De az eskü szövege, amelyet Pávil püspök minden tanár által letéttetett s melyet maga fogalmazott nyíltan azt mondja: «En, mint a belényesi gör. kath. püspöki főgimnázium tanára esküszöm... stb. Nyilvánvaló tehát, hogy a belényesi főgimnáziumnak igenis van gazdája s ez az egyházmegye élén álló püspök, aki az iskolát a létező alapokból tartozik fenntartani. Mivel azonban az alapítványok úgy vannak hagyományozva, hogy a főgimnázium jellegének elvesze és megváltozik, vagy államosítás esetén az alapok rendeltetése megváltozik, nyilvánvaló, hogy a tanároknak az állami penzióhoz való átmenetekor a felállított követelményeknek megfelelni nem lehetett.

Hogy a belényesi tanárok szegények és kedvetlenek, az igaz. De a szegénységet szívesen elviselik, ha magasabb célokért hozott áldozatukat méltányolják. Kedvetlenséget pedig az oly jól értesült cikk ököz csak, amely a belényesi tanárok elleni hajsza természetesen és sportszerűleg üzi.

Farkas Traján tanár ur, dacára a Nagyvárad mindenképpen által elítélt eljárásának ne veszítse el régi jó kedvét és nézzen szembe bátran azok támadásával, akik egyébre nem képesek. Neki dicséretünkre szüksége nincsen. Hisz amikor az igazgatósági állás üresedésbe került, a közvélemény első sorban őt jelölte ez állásra, melyre hogy eljusson, ugyancsak ő egy lépést sem tett. Nem azért írjuk ezeket, mintha mások érdeméből akarnánk levonni, hanem azért, hogy hangot adjunk annak a közvéleménynek, mely őt hosszú idő óta megszokta vezéralaknak tekinteni.

A belényesi főgimnázium ellen indított hajsza azonban más irányban is tanulságos.

Itt volna már az ideje annak, hogy a magyar sajtó a nem magyar ajkú polgárok kulturális és társadalmi mozgalmait és intézményeit föltétlen objectivitással tárgyalja. A nemzetiségi hákesség oly kincs, melyet meg szeretni és megőrizni tárgyilagosság nélkül lehetetlen. Hogy a belényesi románságra a

Nagyvárad hajsza mily igazgatólag hat s hogy ily hajsza miatt a nemzetiségi béke mennyi kárt szenved, azt kibeszélni nem lehet.

De másrészt hibáztatjuk a románokat is, akik ha a magyar sajtóban alaptalanul megvádoltatnak, egyszerűen napirendre térnek a dolog felett s elégtétel keresés helyett kedvetlenül meglapulnak s ezáltal a hajsza indítóinak újabb tápot szolgáltatnak.

Helyesen tette tehát Farkas, hogy sajtó-pert indított, akár kérnek bocsánatot a támadó, akár nem. A magyar közönség nincs oly romlott, mint a román lapok írják, hogy egy tisztességben megőszült román tanterfőnek elégtételt ne tudna, ne akarna szerezni.

B. E.

UJDONSÁGOK.

* **A Katholikus Kör vasárnapi matinéja** iránt város szerzte nagy az érdeklődés. A matiné műsorának kiemelkedő pontja dr. Pataky Arnoldnak, a nagyvárad papnevelő intézet kiválóan képzett tanárának felolvasása *«Lovás és a tudomány»* című. Vucskics Jenő a klasszikus zenéről fog tartani érdekes előadást. A matiné vasárnap, e hó 23-án délelőtt 11 órakor veszi kezdetét a jogakadémia disztermében. A matinéra a már kibocsátott meghívók érvényesek. Belépti-díj nincsen.

* **A városi lakásszabályrendelet.** Gerő Armin főkapitány a városi lakbér szabályrendelet teljesen átdolgozta a jelenkor kívánalmai szerint. A szabályrendelettel mai korában foglalkoztuk részletesen, most csak annyit jelentünk, hogy azt a főkapitány tegnap terjesztette be a tanács elé.

* **A megyei igazoló választmány ülése.** Biharmegyei igazoló választmány tegnap tette meg jelentését az alispánhoz legutóbb tartott üléséről. A jelentés szerint a január 16-án megtartott megyebizottsági tagválasztások ellen nem adtak be felebbezéseket, ezért azok megerősítést nyernek. Szunyogh Loránd geszti megyebizottsági jogáról lemondott s így ez a hely üresedésben van. A jelentés szerint ez év végéig kell betölteni a megüresedett helyet.

* **Halálozás.** Dr. Vucskics Gyulát, lapunk felelős szerkesztőjét, gyász érte. Unokahuga, Farkas Lajosné sz. Margitai Genka Csáktornya közelében, Festetich gróf egyik uradalmán hosszasan szenvedés után meghalt. Az elhunyt fiatalasszonyt sokan ismerték Nagyváradon is, ahol leánykorában, pár évvel ezelőtt a bálóknek ünnepeit szépsége volt. Két év előtt sorvasztó kór támadta meg, amely elől hiába keresett gyógyulást, hiába ápolták önfeláldozó szeretettel férje, szülei és főleg gyöngéden szeretett néneje Vucskics Julia. Férje, a Festetich-uradalom intézője, fél éves kis fia és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése holnap lesz, melyre lapunk felelős szerkesztője is elutazott.

* **Az iskolák kibővítéséért.** Mégyessy Károly élén a velencei polgároknak tegnap beadványt intéztek a városhoz az ottani iskolák kibővítése tárgyában. A kérelmezők tekintettel az iskolák államosítási tervére kérik, hogy a nagyon is szűk Váralja-Velencei és Csillagvárosi iskoláit bővítsék ki. Az általános kibővítést a csillagvárosi iskolára kérik. A váraljai iskolába a VI. és velencei iskolába pedig V. és VI. osztályok felállítását kérik.

* **A gyermekvédelmi liga nagyváradai fiókjának t. tagjai:** felkérem, hogy folyó hó 23-án vasárnap d. e. 11 órakor a város szék-

háza bizottsági termében tartandó ülésen megjelenni sziveskedjenek. Tárty: megalakulás, kiegészítés és a bizottságok megalakítása. Nagyvárad, 1908. február hó 19-én. *Rimler Károly* polgármester.

* **Panasz a csökmői földmivesek ellen.** A csökmői földmivesek egylete valóságilag felforgatta a község közbékéjét és nyugalomát ugyanarra, hogy a lakosok most már feljelentést is tettek a belügyminiszternél. A feljelentésben elmondják, hogy az egylet szabályellenesen dolgozik. Terrorizmussal odahat, hogy a kisgazdákat minden helyről, hol jogaik volna, kiküszöböli. A népet cselekedeteikkel olyan cselekedetekre bírják, melyek a közbiztonságot veszélyeztetik. Az egylet elbizakodottságának pedig legfőképpen az az oka, hogy hatóságilag ellenőrizve nincsen. Sőt a tagok között egy községi rendőr is van. Az egylet helyisége állandóan a civódás helye. A szabályszerű zárás időt sem tartják be, sőt *íjjelentésként* gyűléseket is tartanak anélkül, hogy erről tudomással bírna a hatóság. Érdekes, hogy a feljelentők élén a volt elnök Somogyi M. János van, aki aláírását még külön is azzal indokolja, hogy azért lépett ki az egyletből, mert az züllésnek indult. A miniszter a feljelentés alapján elrendelte a vizsgálat megtartását.

* **Az ólombetűk halottja.** A nagyváradai nyomdai munkásoknak gyászuk van. Egy derék szaktársukat, *Nagy Lajost*, a Boross-nyomda alkalmazottját a szedő-szekerény mellől elragadta fiatalon, 32 éves korában a kérlelhetetlen nyomdász-halál, a tüdővész. Azok a kegyetlen, apró ólombetűk, amelyek mint a hetedik nagyhatalomnak, a sajtónak közkatona, a gondolatok és a közvélemény irányítására szolgáló eszköz kifejezésére egész életén keresztül nap mint nap szavakká, sorokká, mondatokká sorakoztatott, megkivánták egészségét, megtámadták fizikumát és végre több havi szenvedés után elrabolták életét. Három árva fia siratja benne az elvesztett kenyéradó apát. Az elhunyt földi maradványai folyó hó 23-án, vasárnap délután 2 órakor fognak Csillagvárosban a Csáky-utca 5. sz. házból az ev. ref. egyház szertartása szerint a várad-ujvárosi temetőben örök nyugalomra tétetni.

* **Edison színház.** Végre Nagyvárad abba a kedvező helyzetbe jutott, hogy alkalma van megismerni a modern technika egy legnagyobb bámulatot és diadalt elért vívmányát, a mozgóképeket. Eddig volt alkalmunk látni sok ilyen mutatványokat és mindig meglepett minket, mert a község állandóan újabb és újabb után való vágyódását mindég kielégítették. Hiszen ez is a célja és ez a természetes következménye mindennek, hogy minél inkább érdeklél valamilyen mű a községet, azt mindég tökéletesebbé és retszetesebbé tegyék. Nagyváradon most megnyitott egy mozgóképek színház, mely Edison színház elnevezést visel. A nagy község ma fogja átvenni a színházat nekünk azonban már tegnap volt alkalmunk gyönyörködni benne. A új színház Nagyváradnak eseményszámában vívmány, melyet derék kollégánk *Marton Manó* a Nagyvárad felelős szerkesztője teremtett meg tulajdonképen. Az Edison színháznak már mindjárt az előcsarnoka megkapja az embert fényesen berendezett kényelmes csarnokban ott van a ruhatár, az angol buffet innen nyílik ezután egy bejárat a tulajdonképeni terembe, hol egy-kész színház van. Rendszeres székkel kényelmes beosztással. A megfelelő védelmi, ami bizony hasonló intézményeknél nagyra is széles. Csupa kényelmes hely és fénnyel, mely szép számú községet képviselő adni

A tegnap esteli bemutatón csak meghívott egyének vehettek részt és ezek meg is jelentek mindnyájan s betöltötték a termet. A község sokat várt és nem csalódott, mert reményen felül kapott gyönyörű látványos képeket. A műsor izléses összerakásán nagyon tetszett a községnek. A képek mind egy-egy megemlékezésre méltóbb életképet mutattak be. Majd kacagott, majd könyezett, majd megjósoló gyönyörrel nézte a képek sorozatát. A képek mind újak és újak a felvételek. Nincs közöttük már többször látott elcsépelte meséjü üresség, mind kis történet ami tanít, gyönyörködte. Az Edison színházat ma délután fogja a község előtt ünnepélyesen megnyitni az igazgatóság.

* **Steier Jakab gyásza.** Steier Jakabot, az Emke kávéház társtulajdonosát tegnap mélyseges gyász érte. Felesége Stern Hermannak, az Emke kávéház megboldogult tulajdonosának leánya, tegnap reggel egy boldogtalan percében, végzetes idegrohamában a saját kezével véget vetett életének: lakása ablakának záróvasára felakasztotta magát. Mire észrevették, már nem lehetett segíteni rajta. A fiatal asszony különösen édesapja elvesztése óta kedélybeteg lett. Gondos férje mindent elkövetett, hogy felesége, akit nagyon szeretett, visszanyerje lelke derűségét. Az asszony lelke azonban mindjobban elkomorult és különösen az utóbbi időben szinte buskomorra lett. Erős idegrohamok győrték, melyek a fiatal asszony idegrendszerét végzetesen kikezdték. A nő állapota nagyon aggasztotta férjét, azonban gondolni sem mert arra, ami tegnap szomorú valósággá lett. A szerencsétlen asszonyt férje, kis fiacskája és özvegy édesanyja siratja. Temetése vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Bémer-téri gyászházból.

* **Rabló testvérek.** Kedden a Balázsházy-család az olasz i. róm. kath. plébánia templomban gyászmisést tartatott, amely alkalmából a ministráló gyermekeknek 2 koronát adtak. Megtud a azt Pap József pintér-segéd és öcsöce Sándor, a Rákóczy-uton a gyermekeket megtámadták s a Nagy Sándor-utcaig üldözvén őket, leszurással való fenyegetéssel tőlük a 2 koronát erőszakkal elvették. Imrik Sándor plébános feljelentésére a rendőrség a szép reményekre jogosító Papp fivéreket letartóztatta, s rablás büntette miatt ellenük az eljárást megindította, melynek befejeztével át fogják adni a kir. ügyészségnek.

* **Hulla az erdőben.** Tegnap reggel a vércsorgi emberek a közeli erdőben, melyen keresztül ut vezet, egy női hullát találtak megfogva. Az esetről azonnal jelentést tettek az eljárásnak, mely megindította a személyazonosság megállapítása végett az eljárást. Ennek során megállapították, hogy az elhunyt özvegy Malicza Szilárdné, aki ez élesdi vásáron volt s nagyon valószínű, hogy ott többet ivott, mint kellett volna s ez okozta halálát is.

* **Gyilkos suhano.** Dobrestről tudósítónk leiháborító esetről ad hirt, mely most az egész község közönségét izgatottságban tartja. Tegnap délután a Dobresthez tartozó Vidaréten több munkás dolgozott. Este 6 óra után, mikor már hazafelé indult a munkáscsoport, eddig ismeretlen okból kifolyólag *Kotró János* kést emelt elő, azzal Márkis Flórárt megszúrta. A szúrás oly veszélyes volt, hogy Márkis néhány pernyi szenvedés után meghalt. A tettes tutasnak eredi, azonban a munkások elfogták és a csendőrségnek adták át. A csendőrség

letartóztatta *Kotrót* és az esetről jelentést tett a nagyváradai ügyészségnek, mely elrendelte a vizsgálat megindítását.

* **Találtak** egy erszényt néhány fillér pénztartalommal és egy színházi jeggyel, továbbá viz darab ekekulcsot igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányi hivatal I. emelet 7 számú szobájában.

* **Nagyszabású képkeretelési vállalat** *Szichra Tivadar* kévkeretelésében *Kossuth-utca 2.* (volt Blum-féle üzlet) kívánatra képkeretelések azonnal is elkészíttetnek. A leg egyszerűbbtől a legdiszesebbig. Olcsó árban.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szombat: Sámson.

Vasárnap: d. u. Varázskeringő, este: Nincs e valami elvámolni valója?

Góth-pár bucsuzása. Ma este fejezik be Góth Sándor és Góthné Kertész Ella vendégszereplésüket a Szigligeti-színházban. A Sámson két első előadásában a művészt párt a község az elismerés és ünnepeltetés minden jelével elhalmozta. Azzal a szeretettel és rajongással fogadta őket, melyet a művésztükkel méltán megérdemelnek. Az előadások iránt óriási volt minden alkalommal az érdeklődés s a mai bucsuzó-est is telt ház mellett fog leperdülni.

A színház vasárnapja. Eleven, színes vasárnapja lesz holnap a Szigligeti Színháznak. Délután bemutatják újból a »Varázskeringő-t«, mely a nagyváradai község előtt pompás sikert aratott. Este előadják a »Nincs-e valami elvámolni valója?« című francia bohózatot.

Reprizek. A jövő héten két nagyszerű darab kerül felújításra. Az álarcos bál. Verdi nagyszabású, virághírű remeke az első, melyet a vidéki színpadokon nálunk évek óta nem adtak. A másik repriz a Házi béke. A régebbi franci vigjátékok legkitűnőbbje ez. Kedélyes, meleg, fehér darab, mely a maga idejében hódítva járta be a színpadokat. A vigjáték azonban ma is megőrizte a maga kedvességét, frissességét s kétségtelenül megérdemli, hogy ismét szóhoz jusson.

ÁVIRATOK.

A hadügyminiszter beszéde az osztrák delegációban.

Budapest, febr. 21. Bécsből jelentik, hogy az osztrák delegáció mai ülésén Schönaich közös hadügyminiszter Axmann képviselő felszólítására beszédet mondott a katonai kérdésekről kijelentvén, hogy igenis szükségesnek tartja a katonai kérdések mielőbb való megoldását és beismervén, hogy a nép sürgeti a katonai perrendtartás reformját és a két éves katonai szolgálatot, ezek azonban az előbbieknél meg nem oldhatók. Kijelentette továbbá, hogy minisztersége alatt ő semmi olyat tenni nem fog, amely a hadsereg és haditengerészet harcképessége és katonai egysége ellen volna.

A portugál állapotok.

Lisszabon, február 21. A forradalmi pártok fellorgató tervekkel foglalkoznak, az

udvari párt pedig a Frankó féle diktatúrát akarja visszaállítani s e mellett a katona párt palotaforradalmat tervez, mely a király, Amália királynő és a miniszterium ellen irányul.

A horvátországi helyzet.

Ujvidék, febr. 21. A szerb radikálisok felhívást bocsátottak ki a horvátországi választások alkalmából, amelyben a horvát koalíciót támadják és felszólítanak mindenkit a Magyarországgal való békeség helyreállítására.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 22. A posta és távirda altisztek és szolgák táncvigalma a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 26. Allóta-bál a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 29. Tiszti táncmulatság a Kereskedelmi Csarnokban.

Március 1. A Negyvennyolc-as Népkör bálja.

SPORT.

A vasárnapi torna-verseny.

A tegnapi nap folyamán köölte a debreceni torna egylet elnöksége a nagyváradai Sport Egylet elnökségével a vasárnap tartandó versenyen résztvevők, valamint ezek kísérőinek névsorát. E szerint versenyezni jönnek: Horváth Aladár, Zöld József, Vadon Géza, Tihanyi László, Szmétanovits Gy., Hauck E. Vilmos Béla, Rudolfi Imre, Czink Sándor, Törökfalvi L. Nagy L. és dr. Hajnal Dezső, kíséretükben pedig Lestyán Adorján kir. tanácsos közjegyző, Jánosy Zoltán ev. ref. lelkész, dr. Magos György városi tiszti főügyész, Csóka Sámuel városi tanácsnok és dr. Horvay Róbert főreáliskolai igazgató. A Nyiregyházi Torna egylet körülbelül ugyanennyi versenyzővel képviselteti magát és pedig szintén igen jóevű athlétákkal. Akik a hazai sport élet iránt érdeklődni szoktak, azok előtt a versenyzők névsora teljesen ismeretes, mert az elmúlt években alig rendeztek az országban olyan nagyobb szabású mérkőzést, melynek győztesei névsorában e nevek ne szerepeltek volna. Az a körülmény, hogy a Debreceni Torna Egylet derék tornászait Debrecen város társadalmának legelőkelőbb férfiai kísérik el mérkőzéseikre, valamint az a másik jellemző körülmény, hogy a Máv. debreceni üzletvezetősége értesülve arról, hogy a debreceni torna egylet tagjai hozzánk versenyre készülnek, két II-od oszt. kocsit bocsátott rendelkezésükre, minden bővebb kommentár nélkül megmagyarázza, hogy miért van Debrecenben virágzó sport élet s miért nincsen minálunk. De ha most még nincsen is, z példát követve, jövőben nálunk is lesz.

Igazságszolgáltatás.

A becsület oltalma. A napokban hallottunk hirt róla, hogy a nagyváradai párbajellenes szövetség feloszlik. Pedig most volna alkalma egy kis tevékenységre: megmagyarázhatná a törvényszék mint büntető felelősségi bíróságnak, hogyha a párbajt kiakarjuk irtani,

akkor tessék elsősorban a becsületsértéseket kérielhetetlen szigorral büntetni. Tegnap két klasszikus példát szolgáltatott rá a bíróság, hogyan kap a becsületében meggyalázott ember elégtételt a bíróságtól. Egyik eset: Valamelyik főutcai kereskedő, tehát intelligens ember, nem holmi grajzleros, egy ügyvédet több vállogatott címmel illetett, a legszelidebbek közé tartozott az utonálló. A járásbíró ráért 150 koronát, a törvényszék ezt leszállította 50 koronára. Erre azt mondhatja a sértegető, hogy 50 koronát megért neki a mulatság, de hol a becsület oltalma? Másik eset: Margitán egyik pártelnök a párt egy tagjának kétségbe vonta a politikai tisztességét, sőt egyik tanu szerint azt mondta az illetőről, hogy nincs sem politikai, sem polgári, sem egyéni tisztessége. A járásbíró megbüntette 30 koronára, a törvényszék felmentette. Indok: a közfelfogás nem tekinti sértőnek, ha valakinek a politikai tisztességét kétségbe vonják. Hát ez a gusztus dolga; de az ilyen közfelfogásról nem tud senki. Az ellenben kétségtelen, hogy egy ilyen ítélet többet ront, mint a mennyit a párbajellenes liga javít, mert ezek után sok ember megfogja gondolni: a bíróság előtt keresse-e megértett becsületek oltalmát?

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 21

Osztrák hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	463.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	—	644.50
Közuti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

A gabonatőzsde határidői

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 21.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza ápr. 1908	—	11.91
Rozs ápr.	—	11.81
Zab ápr.	—	8.51
Tengeri máj. 1908	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1907. febr. 21.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	—	81.25
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	—	—	92.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—	—	95.—
Magyar nyermény sorsjegy kölesön	—	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	—	91.57
Osztrák járadék ezüstben	—	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	—	29.55
1860. osztr. államsors-jegyek	—	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1780.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	633.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	726.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	—	693.50
20 frankos (Napoleondor)	—	—	19.20

A margitai nagyvásár. A margitai tavaszi nagyvásár március 25. 26. és 27-ik napjain lesz megtartva. Március 25. és 26. án baromvásár, 27-én pedig a második vásár lesz.

Szigligeti-Színház.

Ma, Szombáton, február 22-én színre kerül bérletészünetben.

Ujdonság itt harmadhor!

Sámson.

Színmű 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Brehard Jbques	—	Góth Sándor
Le Govain Jerome	—	Tóth Elek
D'Andaline Honoré	—	Krasznay Andor
D'Andaline Maximiil	—	Körmendi K.
Glorieux	—	Szarvassi S.
Flach	—	Bereghy Sándor
Anne Marie	—	G. Kertész Ella
Aithford Grace	—	Simon Mariska
D'Andeline Françoise	—	Angyal I.
Clotilde	—	Reviczky Rózsi

HELYVÁRAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti élelő emeleti páholy 12 kor. Másodemelet — — — — — 8 kor. Zselye 8 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Famlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. Közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től fél 1 óráig, d. u. fél 4-től 6 ig. Esti pénzárnál 7 órakor.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, vasárnap, február 28. án két előadás.

Délután 3 órakor, félhelyárak mellett színre kerül:

Varázskeringő.

Operette 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor, rendes helyárakkal, kis bérletben színre kerül:

Nincs-e elvámolni való?

Vigjáték 3 felvonásban.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Itta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(4)

A grófné annyit tudott, mint elébb, Sempály gonosz mosolylyal legyezette magát egy japáni ellenző-legyezővel és Ilzenbergh megjegyzé:

— Vagy úgy, te demokrata vagy, Sempály?

— Igen, madártávlatból, — mondá Truyn szárazon. Unokaöccsének szabadelvűsége kevés bizalmat keltett benne.

— Mindig demokrata vagyok, miután a »Középkor« egy szánát elolvastam; — mondá Sempály. — »Középkor«-nak nevezte ugyanis rokonának konzervatív lapját. — Különben tréfán kívül, igazán szabadelvűnek vallom magamat, de mindazonáltal a radikálisok napról napra növekvő felsőbbbségét kissé nyugtalanítóan találom. Tiens! elfeledtem neked pár új-ságot elmondani, Fritzi, melyek örömedre fognak szolgálni. Párisban mindenütt a Vörösek győztek és Madridban rálöttek a királyra.

— Irózatos! a grófné összeborzadt; — még megérjük a második commune t.

— Igen, 93. ismétlődés! — gúnyolódék Truyn.

— Valóban, cordont kellene huzatni a monarchia körül a ragályos demokráta pestis lokalizálása érdekében. — jegyzé meg Sempály komolyan. — Ilsenbergh, ezt a felsőházban indítványozhatnád.

— Rossz élecek itt nincsenek helyén — beleszólt a grófné, a dolog igen komoly.

— Nálunk még nem, — mondá Truyn, — a mi népünk türelmes és loyális.

— Egészséges gondolkozásu, — szólt Ilsenbergh nyomatékosan.

— Még nem érti eléggé mi a szabadság — mondá mosolyogva Sempály, — és az egyenlőség meg éppen metafizikának tetszik neki, — afféle megfoghatatlan ábránd-spénóknak.

Erre komolyan felelé Ilsenbergh:

— Nem, népünk jó, becsületes, tudja,

— Ohó! — vágott szavába Sempály nevetve: — Szerencséték az, hogy igen keveset tud. Ha egyszer szellemi szemei megnyílnak, vége életbiztonságtoknak. Ha kömüves-legény volnék, én is szociáldemokrata lennék.

E fényes kijelentés után, Sempály keresztbe fonta karjait és kihívólag körülnézett a jelenlevők közt.

— Most már az osztrák nép is ránk viszorítja fogát, — panaszkodott a félős asszony. — Se baj! Az osztrák canaille lényegében jó gyerek; legfeljebb akkor mar meg, ha nem engeded, hogy kezedet nyalja, — nyugtatá őt meg rokona.

— Az egyik ép, oly kellemetlen volna, rám nézve mint a másik, — felelé a grófné s gyöngéd büszkeséggel tekintett le finom fehér kezeire.

— Mondd csak Niki, — beleszólt Ilsenbergh, nem ártott-e az új miniszterium alakulása a te előléptetésednek?

Sempály t. i. tanonc volt a politikai bonyodalmak osztrák gyarának római fiókjánál,

— Hogy ne, természetesen! — kiáltá Sempály; azt reméltem, hogy titkári minőségben Londonba küldetem. Londonba azonban az itteni titkárok egyikét küldik s megüresedett helyének betöltésére a demokráta urak valamely pártfogoltjukat küldik nyakunkra. Eppen ma jelentette be a főnököm.

— Ki az új titkár? — kiáltá a grófné izgatottan; — ha azon embereknek pártfogoltja, bizonyosan borzasztó egy ember lesz.

— Bizonyos Sterzi nevezetű . . . igen melegen ajánlatott; most jön Teheránból, hol különösen kitüntette magát, — mondá Sempály.

— Sterzi! — ismétlé Ilsenbergh gúnyosan.

— Sterzi! — kiáltá neje elszörnyűködve — remélhetőleg nem nő — ez volna a legborzasztóbb!

— Erre nézve megnyugtathatom, grófné, — jegyzé meg a tábornok; — Sterzi nőtelen.

— Talán . . . talán önnek ismerőse? — suttogá kissé zavartan a grófné.

— Legkedvesebb pajtásaim egyikének fia, — felelé a tábornok; — és ha fejlődése megvalósította gyermekkorának fényes ígéreteit, mindenesetre talpra esett, jellemes ember és kiváló tehetség!

— Az mindenesetre ér valamit, — oda veté Ilsenbergh leereszkedőleg.

— Csaknem úgy tetszik nekem is, — mondá Sempály, fűrtéi közé temetve ujjait; — legalább egy munkás csak kell egy hivatalban.

— Nekem ígérték volt ezt az állomást egy unokaöccsém számára, — buszkodék a grófné. — Ez nagyon kellemetlen!

— Nagyon! — helyben hagyá Sempály, humorosan; az olyan idegen elem mindig utban van! — nemde? Legszívesebben magunk közt maradunk.

Most egy japáni etageren felhordták a théát s a polgári titkár egyelőre feledésbe ment.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőségért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Belépési felhívás.

A Fülleres Takarékos és Segélyszövetkezet 1908. május 1-én új évtársulatot nyit.

Egy üzletresznek alapiát az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebb összegű hetenként ismétlődő betétek által a vagyonyujtást lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Feladlogbank helyiségében* (Bémer-tér, Léway-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendőek.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1908. február hó,

"FÜLLERES"
takarékos- és segélyszövetkezet.

SEBŐIMRÉ

könyv-, zenemű-, papir-
írószerekkereskedő ajánlja

dusan felszerelt raktárát a
magyar német francia és angol iro-

dalom összes termékeiből, nemkülönbön dus választéku raktárát

papir s írószerekben

legjutányosabb árak mellett.

Pontos kiszolgálás.

Tarsoly és Risztó

vaskereske lése

NAGYVÁRAD, Rákóczi (Fő)-ut. Ováry (Baros) palota.

Van szerencse k a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **ujonnan berendezett**

vaskereskedésünket

megnyitottuk s minden e szakmához tartozó vasneműeket, valamint zománczott edények, konyhatélszerelések, gazdasági és háztartási eszközök, épület- és bútortárasok, szerszám különlegességek, vadászegyverek és töltények, villanycsengők és alkatrészek nagy választékban. Szolid árak és pontos kiszolgálás mellett a t. vevőközönség rendelkezésére állanak.

Miért is b. pártfogásukat kérjük

Tarsoly és Risztó
vaskereskedők.

Elektrotechnikai

galvanizáló és nikkelező

INTÉZET

Nagyváradon.

Mély tisztelettel értesítjük a közönséget, hogy országos hírnevű

kocsigyárunkat

a legmodernebb műszaki eszközökkel felszerelt **elektrotechnikai galvanizáló és nikkelező intézettel** bővítettük ki, amely Sztaroveszky-utca 29. számú telephelyükön áll. Az intézet vezetőségére rendszeresen volt megnyerni egy szakkörökben kiválóan elismert tekintélyt:

JENNY ALBERT

urat. Intézetünkben kardok, tisztí fémfelazzerelések, mindennemű műtárgyak, csillárok, ezüstneműk, asztali- és szobadíszek, gyertyatartók, stb. fényes és matt

nikkelezését

sárga és vörös rezelését, ezüstözését és javítását kívánat szerint elvállaljuk. Ezen kívül készítünk és javítunk

orvosi és fizikai műszereket.

továbbá elvállaljuk **elektromotorok szerelését és javítását** több évi jótállással. Kiváló tisztelettel

VADÁSZ és GRÓSZ
Sztaroveszky-utca 29.

(Szt. báz). Gy.átelep Telefon 785-446

NICK CARTER

amerikai detektívkirály

elbeszéléseit?

Siessen

a legelső trafikba vagy könyvkereskedésbe s vegye meg az első füzetet,

melyből meggyőződhet, hogy Nick Carter elbeszéléseinél **érdekesebbet még nem**

olvasott!

Egy füzet ára 15 kr. Minden füzet magában teljes.

Főelárusító:

KELEMEN BÉLA könyvkereskedő
Nagyipiac-tér. Telefon 152.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Olcsó bevásárlási forrás!!

ÜVEG- és PORCELLÁN árukban

SZICHTA TIVADAR üveghereskedésében

KOSSUTH-UTCA 2. szám (volt Blum-féle üzlet.)

Nagy raktár asztali, teás, kávé s mindennemű **üveghereszkészletekben**, függő- és asztali lámpákban. Különböző **disztárgyak** és **alpacca evőeszközökben**. Elvállaltatnak képek keretezésre és minden más **üveges munkák olcsó árban**. Csődöttömegtől átvett áruk minden elfogadható árban. **Nagy raktár táblaüvegben.**

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármely mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziasfürdői szénsav forrásokból származó szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra **össze nem tevészendő** mesterségesen előállított, kevesebb kladós szénsavval. Megbízható, szigorúan lelküismeretes kiszolgálás!

buziasfürdői ásvány- és gyógyvizek

egész és féltiteres üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosításra készségesen szolgál. 248 1-200

Muschong-buziasfürdői szénsavművek és ásvány

vizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziasfürdő. - Interurban t 1 fon 18. sz.

Ügyes helyi-képviselek kerestetnek.

Nagyvárad város polgármesteri hivatalától.

731—1908. éln.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 13-án és folytatva tartott közgyűlésében a tisztújító közgyűlést f. évi március hó 26, esetleg következő napjának d. e. 9 órájára tűzte ki.

Ezen tisztújító közgyűlésen az 1886 évi XXI t. c. 79 §-a, illetve a szervezeti szabályrendelet 213 §-a értelmében a következő nyugdíj igényel egybekötött állások fognak 6 évi időtartamra választás útján betölteni, n. m.

1 polgármesteri ez időszereint 7200 korona fizetéssel, 1320 korona lakkbérrel és 960 korona személyi pótlékkal.

1 főjegyzői 4040 kor. fizetéssel, 720 kor. lakkbérrel és 720 kor. személyi pótlékkal.

3 tanácsnoki, egyenkint 3800 kor. fizetéssel, 720 korona lakkbérrel. (a gazdasági tanácsnoknak 1000 kor. vámjuttalék.)

1 főügyési 3800 kor. fizetéssel és 720 kor. lakkbérrel.

1 alügyési 2800 kor. fizetéssel 580 kor. lakkbérrel.

1 I-ső aljegyzői 3040 kor. fizetéssel és 660 kor. lakkbérrel.

1 II. aljegyzői 2580 kor. fizetéssel és 660 kor. lakkbérrel.

1 III-ad aljegyzői 2200 kor. fizetés és 520 kor. lakkbérrel.

1 első alkapitányi 3040 kor. fizetéssel és 660 kor. lakkbérrel.

Két másodalkapitányi egyenkint 2360 kor. fizetéssel 600 kor. lakkbérrel.

1 árvaszéki elnök helyettesi 3800 kor. fizetéssel és 720 kor. lakkbérrel.

1 árvaszéki ülnöki 3040 kor. fizetéssel és 660 kor. lakkbérrel.

1 főpénztárnoki (köz és gyámpénztárnok)

2980 kor. fizetéssel. 660 kor. lakkbérrel és 300 kor. személyi pótlékkal.

1 adópénztárnoki 2740 kor. fizetéssel 660 lakkbérrel és 180 kor. személyi pótlékkal.

1 főpénztár ellenőri 2280 kor. fizetéssel és 600 kor. lakkbérrel.

1 adópénztári ellenőri 2200 kor. fizetés és 600 korona lakkbérrel.

2 első osztály fogalmazói egyenkint 1960 kor. fizetéssel és 520 korona lakkbérrel.

5 másodosztályú fogalmazói, egyenkint 1655 kor. fizetéssel és 530 kor. lakkbérrel.

Megjegyzem, hogy a szervezeti szabályrendelet 211 §. 5. pontja értelmében a személyi pótlék fizetés jellegével bir és a nyugdíjba is beszámíttatik.

A gazdasági tanácsnok személyéhez kötött 1000 kor. vámjuttalék csak az állást jelenleg betöltő fizetésének kiegészítésére szolgál és ezen juttalék a nyugdíjba nem számítatik be.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik a felsorolt állások valamelyikét elnyerni óhajtják miszerint az 1883 évi I t. c.-ben foglalt rendelkezéseknek megfelelően felszerelt kérvényüket Nagyvárad város Főispánjához, mint a kijelölt választmány elnökéhez f. évi március hó 21 napjának d. u. 5 órájáig adják be. Azok, kik jelen állásaikat akarják megtartani a most kitett határidőn belül szóval is jelentkezhettek. Az elkészve beadott valamint a kellően fel nem szerelt kérvények nemkülönben az elkészett jelentkezések figyelembe vételni nem fognak.

A megválasztandó pénztárnokok és ellenőrök két évi fizetésüknek megfelelő összeget tartoznak a város pénztárába biztosítékként letenni s így állásukat csak ezen feltétel teljesítésétől függőleg foglalhatják el, fizetési és lakkbér illetményük is csak az óvadék letétele után válik esedékessé.

Nagyvárad, 1908. február hó 17-én.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

Arlejtési hirdetés.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a f. évi március hó 9 napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében a Pece patak árapasztó csatornájának és az Adona patak szabályozásának földmunkái vállalatba adása céljából árlejtést fogok tartani.

Az összes munkálatok melyek csak egy fővállalatnak adatnak ki 6590428 km. föld mozgósítással vannak előirányozva. Ajánlattevő csakis az összes földmunkálatokra és csak egységes köbméterenkinti egységár megajánlásával lehet tenni. — A bánatpénz az ajánlati összeg 10 százaléka.

Ajánlatot csak írásban lehet tenni s a zárt ajánlatok melyhez egyszersmint a kívánt bánatpénz is készpénzben vagy óvadékképpes érték papirokban vagy a v. pénztár által kiállított letéti nyugtában csatolandó alulírott kezéhez 1908. évi március hó 9 napjának d. e. 10 óráig lehet beadni, mikor is azok felbontatni s elbíráltatni fognak.

Azon körülményt, hogy ajánlattevő a feltételeket, terveket, egységárjegyzéket, jelen hirdetményt mely okmányok a városi mérnöki hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők, — ismeri s magára nézve kötelezőnek elfogadja a zárt ajánlatokban világosan kifejezni köteles.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis a törvényhatósági bizottság határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1908. február hó 18-án.

Komlóssi József,
j. és g. tanácsnok, mint az
árv. küld. elnök.

Az EDISON színház megnyitása.

Tisztelettel értesítjük a közönséget, hogy

az EDISON mozgófénykép színház

a Bazar vendéglő nagy díszes átalakított termeiben (Rákóczi-ut 3. sz.)

ma, február 22-én, szombaton délután 3 órakor nyílik meg.

A megnyitó előadás műsora:

1. A más büne. (Dráma.)		4. Különös utazás. (Fantasztikus színezett kép.)
2. Hajóavatás az olasz királyi pár jelenlétében. (Természetes felvétel.)		5. A szobor. (Nagyhatású bohózat.)
3. Gyöngyélet. (Rendkívül mulatságos jelenetek a katonai életből.)		6. A megbabonázott tó. (Gyönyörű színezett jelenetek.)
		7. A két árva. (Dráma.)

Műsoron kívül:

Magyarország vidéki városaiban először:

A portugál király és trónörökös temetése.

(Helyszínén készült eredeti felvétel.)

Helyárok: Főntartott zsölye 1 korona, körszék 80 fillér, II hely 60 fillér, III. hely 40 fillér, katonák és gyermekek a helyárok felét fizetik.

Téli kert. — Angol buffett. — Telefon. — Külön bejárat. Külön kijáratok.

Kiváló tisztelettel: az EDISON színház igazgatósága.